

INDEPENDENT INSTITUTE
OF LEGAL EXPERTISE

НЕЗАЛЕЖНИЙ ІНСТИТУТ
СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ

Експертно-правова група «Незалежний інститут судових експертиз» (NISE) є єдиною недержавною динамічною, інноваційною та науково-просвітньою компанією з проведення ексклюзивних масштабних, комплексних незалежних експертиз в Україні та Європі. Маючи **активну соціальну позицію** та дбаючи про правову захищеність, освіченість та поінформованість громадян України, ми підготували **інформативну пам'ятку**.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

– Як Ви виховали таку чудову дитину?
– Просто я завжди жила захопленнями своєї дитини!

1. Любіть дитину не за те, що вона розумна чи красива, а лише за те, що вона – рідне дитя.
2. Головне новоутворення підліткового періоду – відкриття своєї індивідуальності, свого “Я”.
3. Починається перебудова організму – дитина стає імпульсивною, з'являється негативізм, часта зміна настрою, суперечки із ровесниками, бунт проти батьків.
4. На дітей звалюється криза, пов'язана з бажанням самостійності, відокремленості від батьківської опіки і страхом перед невідомим дорослим життям.
5. Бажання звільнитися від зовнішнього контролю поєднується із збільшенням самоконтролю і початком свідомого самовиховання.
6. Підліток дуже чутливий, вразливий і легко піддається впливам як позитивним так і негативним.
7. Підвищений рівень тривожності.
8. Внутрішній світ дитини ще не має стабільності, тому батькам не бажано залишати своїх дітей без розумного нагляду.
9. Розширюється спілкування.
10. Підвищується інтерес до свого тіла і зовнішності.
11. З'являються нові авторитети.
12. Недоліки і протиріччя в поведінці близьких і старших сприймаються гостро і хворобливо.
13. В батьках хочуть бачити друзів і порадників, а не диктаторів.

ЯК МИ МОЖЕМО ДОПОМОГТИ ДИТИНІ-ПІДЛІТКУ?

Поведінка – це ще не проблема. Це тільки ключ до проблеми. Якщо дитина поводить себе агресивно, це означає, що загорілося червоне світло. І так само, як при переході вулиці, Вам варто зупинитися і подумати, що дитина переживає таке, що змушує її діяти агресивно.

Спробуйте зрозуміти свою дитину та її почуття. Це не означає, що ви повинні виправдовувати її вчинки. Адже коли ми розуміємо поведінку нашої дитини, ми здатні діяти розумніше, конструктивно і по-людському, а отже, маємо більше шансів, щоб вибрана нами стратегія спрацює.

ЯКЩО ДИТИНА ПОВОДИТЬ СЕБЕ АГРЕСИВНО?

1. З'ясуйте для себе, в яких ситуаціях, з ким, де дитина поводить себе агресивно. Тоді вам легше буде зрозуміти причини такої поведінки.
2. Навчайте дитину висловлювати свої почуття і потреби відкрито. Гнів та агресивність – це нормальні природні почуття. Головне те, як ми його сприймаємо та виражаємо. Традиційно ми привчаємо дітей затискувати свій гнів та агресивність. І коли ці почуття виникають, дитина навчається їх ховати, відчуваючи сором, провину.
3. Встановіть чіткі та незмінні межі поведінки. Впевніться, що дитина розуміє: ворожі агресивні дії не припустимі ніколи.
4. Пам'ятайте, що ваші дії для дитини – основний взірець для наслідування. Ваша поведінка може бути уроком того, як можна одержувати те, що хочеш, не звертаючись до нападів, тиску, погроз, бійок.

ЩО В НАШИХ ДІЯХ МОЖЕ ВИКЛИКАТИ АГРЕСИВНІ ПОЧУТТЯ І ДІЇ НАШИХ ДІТЕЙ?

1. Накази, команди: “Зараз же перестань!”, “Забери!”, “Винеси відро!”, “Швидко в ліжку!”, “Замовкни!”. В цих категоричних висловах дитина відчуває неповагу до себе. Такі слова викликають відчуття безправ'я та покину всіма. Особливо коли дитина має проблеми і намагається поділитися ними з батьками.

2. Попередження, застереження, погрози: “Якщо ти не перестанеш плакати, я піду”, “Дивись, щоб не стало гірше”, “Не прийдеш вчасно, тримайся”. Погрози та попередження

погані тим, що при частому повторенні, діти до них звикають і перестають на них реагувати.

3. Мораль, повчання, проповіді: “Ти зобов’язаний поводити себе так, як належить”, “Кожна людина повинна працювати”, “Ти повинен поважати дорослих”. Звичайно, діти з подібних фраз не дізнаються нічого нового. Моральні основи і моральну поведінку виховують не стільки слова, скільки атмосфера в сім’ї, поведінка дорослих.
4. Постійні поради, намагання все вирішити за дитину: “А ти візьми і скажи...”, “По-моєму, треба...”, “Я б на твоєму місці...”. Діти не схильні дослухатись до наших порад. Така позиція батька “зверху” дратує дітей, а головне, не залишає у них бажання розповісти докладніше про свою проблему.
5. Докази, нотації, “лекції”: “Слід би знати, що перед їжею треба мити руки”, “Все через тебе!”, “Даремно я на тебе надіялась”, “Завжди ти...”. Це викликає у дітей або активне захищення, або нудьгу, подавленість, розчарованість у собі і у своїх стосунках з батьками. В цьому випадку у дитини формується низька самооцінка. Не бійтеся, що похвальні слова на її адресу зіпсують її.
6. Обзивання, висміювання: “Плакса-вакса”, “Не будь лапшою”, “Ну, просто бовдур!”, “Який же ти ледащо!”. Все це – найкращий спосіб відштовхнути дитину і “допомогти” їй розчаруватися в собі. Звичайно, в таких випадках діти ображаються і захищаються: “А сама яка?”, “Ну і буду таким!”.
7. Випитування, здогадування, розслідування: “Що ж все-таки трапилось? Я все одно дізнаюся”, “Чому ти знову отримав двійку?”, “Ну чому ти мовчиш?”. Утриматися в розмові від запитань дуже важко. І все ж краще постаратися і спробувати замінити питальні речення на стверджувальні. Питання сприймається як холодна цікавість, стверджувальна фраза – як розуміння і підтримка.
8. Ігнорування. “Відчепись, “Не до тебе”, “Завжди ти зі своїми скаргами”.

Підлітковий негативізм виникає внаслідок того, що дитина бореться:

- за те, щоб перестати бути дитиною;
- за фізичну і психічну недоторканість;
- за самоствердження серед однолітків;

Правила взаємин, які допоможуть зберегти любов і повагу дітей:

1. У самостійності дитини не варто вбачати загрозу.
2. Пам’ятайте, що дитині потрібна не стільки самостійність, скільки право на неї.
3. Хочете, щоб дитина зробила те, що вам потрібно? Зробіть так, щоб вона сама захотіла цього.
4. Не переобтяжуйте дитину опікою і контролем.
5. Не створюйте «революційну ситуацію», а якщо вже створили, намагайтеся знайти компроміс.

НАЙГОЛОВНІША ПОРАДА:

любіть дитину з усіма її недоліками та вадами, не бійтеся визнати і свою недосконалість. А ще – навчіть її просто бути щасливою, демонструючи своє життєве кредо: «Хочеш бути щасливим – то будь ним!»

**Якщо дитина живе у розумінні та доброзичливості,
вона вчиться знаходити любов у світі та бути ЩАСЛИВОЮ.**